

I. ĐỌC HIỂU: (8,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

(1)*Lễ hội dân gian là sự kiện văn hoá để tưởng nhớ, tỏ lòng tri ân công đức của các vị thần, thể hiện sức mạnh cộng đồng làng xã và rộng hơn là quốc gia, dân tộc. Lễ hội là dịp con người trở về với cội nguồn, được giải toả, giải bày âu lo, phiền muộn với thần linh, mong các vị thần giúp đỡ để vượt qua những thách thức trong cuộc sống đời thường. Lễ hội cũng là nhu cầu sáng tạo và hưởng thụ những giá trị văn hoá vật chất và tinh thần của mọi tầng lớp dân cư, là hình thức giáo dục để các thế hệ sau giữ gìn, phát huy những giá trị truyền thống dân tộc....*

(2) *Tuy nhiên, có một thực trạng đáng buồn là nền tảng văn hoá, tinh thần nhân văn của lễ hội đã và đang bị phá vỡ bởi nhiều hành vi phản văn hoá. Những ngày gần đây bên cạnh lễ hội Chém lợn (Ném Thượng, Khắc Niệm, Tiên Du, Bắc Ninh) tiếp tục làm “nóng” dư luận với nhiều ý kiến trái chiều. Cộng đồng mạng đã thật sự “dậy sóng” trước những hành vi vô cảm thiếu văn hoá của không ít người đặc biệt là những người trẻ: mặc váy ngắn vào chùa, trèo lên tượng, tạo dáng chụp ảnh khoe trên Fecabook, vẽ, viết lên tranh Phật ở chùa Bái Đính.... Và thật sự gây phẫn nộ là những clip ghi lại chuyện “thượng cẳng chân, hạ cẳng tay” trong hội Gióng (Sóc Sơn) và rước kiệu phá ô tô của hội làng Xuân Đình (Từ Liêm).*

(3) *Lễ hội đầu năm là để cầu phúc, lễ chùa đầu năm là để cầu an và chắc chắn sẽ không có phúc lành, bình an ở những nơi mà con người ứng xử với nhau bằng nắm đấm, bằng bạo lực. Rất đáng lo ngại là cách hành xử thiếu kiểm chế, những hành vi bạo lực đang ngày càng gia tăng với mức độ ngày càng nghiêm trọng. Điều này không chỉ làm mất đi những giá trị thiêng liêng của lễ hội mà còn phá vỡ những khế ước tốt đẹp của cộng đồng được kết tinh trong đó. Nói như một nhà nghiên cứu là “những hành động như vậy đang vô tình đâm toạc tâm trí tổ tiên mình”. Và tình trạng này đang và tiếp tục làm méo mó, biến chất những phong tục tốt đẹp của dân tộc.*

(Trích “Những hành vi phản văn hoá đang phá vỡ tín ngưỡng dân gian và làm biến chất lễ hội”, Cù Xuân Trường, hanoimoi.com.vn)

Câu 1 (1,0 điểm). Chỉ ra phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích?

Câu 2 (1,0 điểm). Nêu nội dung chính của đoạn văn (1) và đoạn văn (2)?

Câu 3 (1,5 điểm). Trước thực trạng trên tác giả có thái độ như thế nào? Vì sao?

Câu 4 (1,5 điểm). Em hiểu nghĩa của cụm từ “*thượng cẳng chân, hạ cẳng tay*” là gì? Việc sử dụng cụm từ đó trong câu văn có tác dụng gì?

Câu 5 (1,5 điểm). Từ “*lễ hội*” được sử dụng nhiều lần trong đoạn (1) thông qua biện pháp tu từ gì? Tác dụng của biện pháp tu từ đó?

Câu 6 (1,5 điểm). Em hãy nêu từ hai giải pháp trở lên để khắc phục tình trạng mà tác giả nêu ra ở đoạn (2)?

II. LÀM VĂN: (12,0 điểm)

Câu 1 (4,0 điểm).

Từ nội dung của đoạn văn trong phần đọc hiểu, em hãy viết một đoạn văn (khoảng từ 10 đến 12 câu) trình bày suy nghĩ của em về “*nét đẹp văn hoá lễ hội ở làng quê Việt Nam.*”

Câu 2 (8,0 điểm).

Em hãy đóng vai nhân vật cậu bé để kể lại câu chuyện “*Sự tích cây vú sữa*” mà em đọc dưới đây:

SỰ TÍCH CÂY VÚ SỮA

Ngày xưa, có một cậu bé được mẹ cưng chiều nên rất nghịch và ham chơi. Một lần, bị mẹ mắng, cậu vùng vằng bỏ đi. Cậu la cà khắp nơi, mẹ cậu ở nhà không biết cậu ở đâu nên buồn lắm. Ngày ngày mẹ ngồi trên bậc cửa ngóng cậu về. Một thời gian trôi qua mà cậu vẫn không về. Vĩ quá đau buồn và kiệt sức, mẹ cậu gục xuống. Không biết cậu đã đi bao lâu. Một hôm, vừa đói vừa rét, lại bị trẻ lớn hơn đánh, cậu mới nhớ đến mẹ.

- Phải rồi, khi mình đói, mẹ vẫn cho mình ăn, khi mình bị đũa khác bắt nạt, mẹ vẫn bên mình, về với mẹ thôi.

Cậu liền tìm đường về nhà. Ở nhà, cảnh vật vẫn như xưa, nhưng không thấy mẹ đâu. Cậu khản tiếng gọi mẹ:

– Mẹ ơi, mẹ đi đâu rồi, con đói quá ! – Cậu bé gục xuống, rồi ôm một cây xanh trong vườn mà khóc.

Kỳ lạ thay, cây xanh bỗng run rẩy. Từ các cành lá, những đài hoa bé tí trổ ra, nở trắng như mây. Hoa tàn, quả xuất hiện, lớn nhanh, da căng mịn, xanh óng ánh. Cây nghiêng cành, một quả to rơi vào tay cậu bé.

Cậu bé cắn một miếng thật to. Chát quá

Quả thứ hai rơi xuống. Cậu lột vỏ, cắn vào hạt quả. Cứng quá.

Quả thứ ba rơi xuống. Cậu khẽ bóp quanh quanh quả, lớp vỏ mềm dần rồi khẽ nứt ra một kẽ nhỏ. Một dòng sữa trắng sòng sánh trào ra, ngọt thơm như sữa mẹ.

Cậu bé ghé môi hứng lấy dòng sữa ngọt ngào, thơm ngon như sữa mẹ.

Cây rung rinh cành lá, thì thào :

- Ăn trái ba lần mới biết trái ngon. Con có lớn khôn mới hay lòng mẹ.

Cậu oà lên khóc. Mẹ đã không còn nữa. Cậu nhìn lên tán lá, lá một mặt xanh bóng, mặt kia đỏ hoe như mắt mẹ khóc chờ con. Cậu ôm lấy thân cây mà khóc, thân cây xù xì, thô ráp như đôi bàn tay làm lụng của mẹ. Nước mắt cậu rơi xuống gốc cây. Cây xòa cành ôm cậu, rung rinh cành lá như tay mẹ âu yếm vỗ về.

Cậu kể cho mọi người nghe chuyện về người mẹ và nỗi ân hận của mình...

Trái cây thơm ngon ở vườn nhà cậu, ai cũng thích. Họ đem về gieo trồng khắp nơi và đặt tên là cây Vú Sữa.

(Nguồn: Truyện cổ tích tổng hợp)

----- **HẾT** -----

Họ và tên thí sinh:..... Số báo danh:

Họ tên, chữ ký giám thị 1: Họ tên, chữ ký giám thị 2:

- Điểm toàn bài làm của học sinh được chấm thang điểm: 20,0 điểm;
- Học sinh làm bài đảm bảo các yêu cầu cơ bản và mức điểm cụ thể như sau:

Phần	Câu	Yêu cầu cần đạt	Điểm
I. Đọc hiểu			
	1	Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận	1,0
	2	Nêu nội dung chính của đoạn văn (1) và đoạn văn (2): - Nội dung chính của đoạn 1: Ý nghĩa của lễ hội - Nội dung chính của đoạn 2: Thực trạng của lễ hội hiện nay * Hướng dẫn chấm: <i>HS trả lời đúng mỗi ý đạt 0,5 điểm</i>	1,0
	3	Trước thực trạng trên tác giả có thái độ như thế nào? Vì sao? - <i>Thái độ của tác giả: buồn, phẫn nộ, lo ngại</i> - <i>Lí do:</i> + <i>Cách hành xử thiếu kiềm chế, những hành vi bạo lực đang ngày càng gia tăng với mức độ ngày càng nghiêm trọng.</i> + <i>Điều này không chỉ làm mất đi những giá trị thiêng liêng của lễ hội mà còn phá vỡ những khế ước tốt đẹp của cộng đồng được kết tinh trong đó.</i> + <i>Tình trạng này đang và tiếp tục làm méo mó, biến chất những phong tục tốt đẹp của dân tộc.</i> * Hướng dẫn chấm: - Ý 1: Thái độ của tác giả (0,5 điểm) + <i>Điểm 0,5: Trả lời đúng nội dung như trên, gồm 3 từ</i> + <i>Điểm 0,25: Trả lời được 2/3 từ</i> + <i>Điểm 0,0: Trả lời được 1 từ hoặc làm sai, không làm bài.</i> - Ý 2: Lí do (1,0 điểm) + <i>Điểm 1,0: Trả lời được đủ 3 ý như trên</i> + <i>Điểm 0,5: Trả lời 2/3 ý như trên</i> + <i>Điểm 0,25: Trả lời 1/3 ý như trên</i> + <i>Điểm 0,0: Làm sai hoặc không làm bài</i>	1,5
	4	Em hiểu nghĩa của cụm từ “ <i>thượng cẳng chân, hạ cẳng tay</i> ” là gì? Việc sử dụng cụm từ đó trong câu văn có tác dụng gì? - Nghĩa của cụm từ “ <i>thượng cẳng chân, hạ cẳng tay</i> ” là: Đánh đập tàn ác, thô bạo, thiếu tình nghĩa. - Tác dụng:	1,5

		+ Diễn đạt gọn gàng, hàm súc. + Câu văn giàu hình ảnh, có tính hình tượng và tính biểu cảm cao + Nhấn mạnh thái độ, cảm xúc phê phán, không đồng tình của tác giả * Hướng dẫn chấm: - Ý 1: Nghĩa của cụm từ (0,5 điểm) + Điểm 0,5: Trả lời đúng như trên + Điểm 0,0: Trả lời sai, không làm bài. - Ý 2: Tác dụng (1,0 điểm) + Điểm 1,0: Trả lời được đủ 3 ý như trên + Điểm 0,5: Trả lời 2/3 ý + Điểm 0,25: Trả lời 1/3 ý + Điểm 0,0: Làm sai hoặc không làm bài	
	5	Từ “lễ hội” được sử dụng nhiều lần trong đoạn (1) thông qua biện pháp tu từ gì? Tác dụng của biện pháp tu từ đó? - Biện pháp tu từ được sử dụng thông qua từ “lễ hội”: Điệp ngữ - Tác dụng: + Giúp câu văn sinh động + Tăng tính liên kết câu + Nhấn mạnh nội dung cần diễn đạt ý nghĩa của lễ hội * Hướng dẫn chấm: - Ý 1: Xác định biện pháp tu từ (0,5 điểm) + Điểm 0,5: Trả lời đúng như trên + Điểm 0,0: Trả lời sai, không làm bài. - Ý 2: Tác dụng (1,0 điểm) + Điểm 1,0: Trả lời được đủ 3 ý như trên + Điểm 0,5: Trả lời 2/3 ý + Điểm 0,25: Trả lời 1/3 ý + Điểm 0,0: Làm sai hoặc không làm bài	1,5
	6	Em hãy nêu từ hai giải pháp trở lên để khắc phục tình trạng mà tác giả nêu ra ở đoạn (2)? Gợi ý: - Tìm hiểu ý nghĩa tốt đẹp của từng lễ hội. - Có thái độ, hành vi văn minh, văn hoá khi tham gia lễ hội, - Tuyên truyền người thân, bạn bè ứng xử văn hoá khi tham gia lễ hội, * Hướng dẫn chấm: + Điểm 1,5: Trả lời được từ 2 ý đúng trở lên. + Điểm 0,75: Trả lời 1 ý đúng + Điểm 0,0: Làm sai hoặc không làm bài	1,5

II. Làm văn

		Từ nội dung của đoạn văn trong phần đọc hiểu, em hãy viết một đoạn văn (khoảng từ 10 đến 12 câu) trình bày suy nghĩ của em về “nét đẹp văn hoá lễ hội ở làng quê Việt Nam.”	4,0
1		Yêu cầu chung: - Hình thức: Là một đoạn văn, đúng hình thức (lùi đầu dòng một lần, không xuống dòng), đảm bảo không dài quá 12 câu, không ngắn dưới 10 câu. - Nội dung: Nêu được những suy nghĩ của bản thân về “nét đẹp văn hoá lễ hội ở làng quê Việt Nam.” <i>HS có thể trình bày theo các cách khác nhau song đảm bảo được các yêu cầu cơ bản sau:</i> a. Về hình thức: (0,5 điểm) Đáp ứng các yêu cầu trên đạt: (0,5 điểm) b. Về nội dung: (3,5 điểm) 1. Khái quát về ý nghĩa, mục đích các lễ hội ở Việt Nam (1,0 điểm) - Là nét đẹp văn hoá. - Xuất hiện nhiều vùng, miền. - Nhớ ơn tổ tiên, ông bà, giải thích các hiện tượng tự nhiên, xã hội một cách ý nghĩa... * Hướng dẫn chấm: - Điểm 1,0: Trả lời từ 2/3 ý trên. - Điểm 0,5: Trả lời 1 ý trên. - Điểm 0,0: Trả lời sai hoặc không trả lời. 2. Suy nghĩ về “nét đẹp văn hoá lễ hội ở làng quê Việt Nam.” (2,5 điểm) - Lễ hội nào cũng chứa những nét đẹp văn hoá riêng biệt của dân tộc: Lễ và phần hội phù hợp với phong tục làng quê, nhiều người tham gia. - Nét đẹp văn hoá của lễ hội khiến lễ hội trở nên có ý nghĩa đặc biệt trong đời sống tâm hồn của con người, khiến lễ hội được duy trì lâu bền ở các làng quê. - Nét đẹp văn hoá lễ hội tự thân nó không tồn tại mà là do ý thức của con người tham gia lễ hội. - Mỗi người cần có hành vi ứng xử văn minh, thể hiện văn hoá trong lễ hội. - Dẫn chứng:.... - Tổ chức lễ hội truyền thống cần bảo tồn nét đẹp văn hoá của dân tộc. - Là học sinh nên thể hiện hành vi văn hoá phù hợp khi tham gia lễ hội ở làng quê. ... * Hướng dẫn chấm: - Điểm 2,5: Trả lời từ 5/7 ý phù hợp.	

		- Điểm 2,0: Trả lời 4 ý phù hợp. - Điểm 1,0: Trả lời 3 ý phù hợp. - Điểm 0,5: Trả lời 2 ý phù hợp. - Điểm 0,0: Trả lời sai hoặc không trả lời.	
	2	Em hãy đóng vai nhân vật cậu bé để kể lại câu chuyện “Sự tích cây vú sữa”	8,0
		<i>* Yêu cầu về kĩ năng:</i> - Xác định được yêu cầu của đề, biết viết bài kể chuyện tưởng tượng một phần, đóng vai nhân vật để kể lại truyện cổ tích. - Biết cách sử dụng ngôn ngữ kể chuyện tưởng tượng sinh động, các sự việc liên quan nhân vật một cách hợp lí, không phá vỡ cấu trúc, ý nghĩa cũ, câu chuyện có ý nghĩa sâu sắc. - Ngôi kể thứ nhất, xưng “tôi” là cậu bé. Kết hợp việc kể và bày tỏ cảm xúc, tâm trạng của nhân vật khi hóa thân làm nhân vật truyện để kể. <i>* Yêu cầu về kiến thức:</i> Hs có thể có nhiều cách trình bày bài viết, giám khảo chấp nhận các cách trình bày hợp lí, có sức thuyết phục. Nội dung bài làm cần đảm bảo các ý sau: I. Mở bài: (0,5 điểm) Đóng vai nhân vật cậu bé để kể chuyện về mình và nguồn gốc cây vú sữa. II. Thân bài: (7,0 điểm) <i>Kể diễn biến của câu chuyện bằng lời kể của nhân vật “tôi” là cậu bé.</i> - Xuất thân của nhân vật “tôi”, hoàn cảnh gia đình nhân vật “tôi”. - Hoàn cảnh diễn ra câu chuyện: Nhân vật “tôi” được mẹ chiều chuộng, ham chơi, nghịch ngợm. - Diễn biến chính của câu chuyện: + Cậu bé ham chơi. Một lần, bị mẹ mắng, cậu vùng vằng bỏ đi. Cậu la cà khắp nơi, chẳng nghĩ đến mẹ ở nhà mãi chờ mong. + Không biết cậu đã đi bao lâu. Một hôm, vừa đói vừa rét, lại bị trẻ lớn hơn đánh, cậu mới nhớ đến mẹ, liền tìm đường về nhà. + Ở nhà, cảnh vật vẫn như xưa, nhưng không thấy mẹ đâu. Cậu khản tiếng gọi mẹ, rồi ôm một cây xanh trong vườn mà khóc. + Kì lạ thay, cây xanh bỗng run rẩy. Từ các cành lá, những đài hoa bé tí trổ ra, nở trắng như mây. Hoa tàn, quả xuất hiện, lớn nhanh, da căng mịn, xanh óng ánh, rồi chín. Một quả rơi vào lòng cậu. Cậu vừa chạm vào, một dòng sữa trắng trào ra, ngọt thơm như sữa mẹ. + Cậu nhìn lên tán lá. Lá một mặt xanh bóng, mặt kia đỏ hoe như mắt mẹ khóc chờ con. Cậu bé oà khóc. Cây xoà cành ôm cậu, như tay mẹ âu yếm vỗ về. + Trái cây thơm ngon ở vườn nhà cậu, ai cũng thích. Họ đem về gieo trồng khắp nơi và gọi đó là cây vú sữa.	

		 III. Kết bài: (0,5 điểm) - Kết thúc câu chuyện. - Bày tỏ cảm xúc, rút ra bài học. * Hướng dẫn chấm: - Điểm 7,0 - 8,0: Đảm bảo đầy đủ các yêu cầu nêu trên, kể chuyện đã biết theo ngôi kể mới có sáng tạo, hấp dẫn; câu chuyện giàu ý nghĩa; diễn đạt trôi chảy. - Điểm 5,5 - 6,75: Đảm bảo khá đầy đủ các yêu cầu nêu trên, kể chuyện tương đối sáng tạo, diễn đạt mạch lạc. - Điểm 4,0 - 5,0: Đảm bảo các yêu cầu nêu trên ở mức độ sơ sài, kể chuyện ít sáng tạo. - Điểm 2,75 - 3,75: Bài viết chưa sáng tạo, hấp dẫn người đọc, lời kể còn vụng về, còn mắc lỗi chính tả, từ ngữ. - Điểm dưới 2,75: Bài viết qua sơ sài, mắc nhiều lỗi diễn đạt, chính tả. - Điểm 0,0: Không làm hoặc làm lạc đề.	
--	--	--	--

*** Lưu ý:**

- Điểm toàn bài để lẻ đến 0,25 điểm
- Giám khảo cần linh hoạt khi vận dụng đáp án. Khuyến khích bài viết có sự sáng tạo, thể hiện năng khiếu môn học của bản thân học sinh.